การวิจัยเรื่อง "แนวทางไคเซ็น" และ "ระดับการทำไคเซ็น"

สร้างสถานปฏิบัติงานที่ปลอดภัย สบาย มีประสิทธิภาพด้วย 5ส

■ ตื่นตัวเรื่อง 5ส ด้วยเหตุการณ์แผ่นดินไหว

โอกาสที่ทำให้เริ่มทำกิจกรรม 5ส นั้นมีจุดประสงค์หลายอย่าง ในปัจจุบัน เรื่องที่เป็นที่จับตามองมากที่สุด คือ การทำ 5ส เพื่อ **สร้างสถานปฏิบัติงานที่ปลอดภัย และหมดห่วง**

มีหลายแห่งที่ใช้โอกาสจากเหตุการณ์ **แผ่นดินไหว และสึนามิ** เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 เหตุการณ์นี้ทำให้บริษัทหลายแห่งรับรู้ถึงความสำคัญของ 5ส อย่างเจ็บปวด และได้เริ่มดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจัง

บริษัทเหล่านี้ ใช้ 5ส เพื่อกำจัดสาเหตุที่ทำให้เกิดอันตรายต่าง ๆ เช่น การบาดเจ็บความสูญเสียจากการทำงาน การเกิดอัคคีภัย เป็นต้น เป็นการทำกิจกรรม 5ส บนพื้นฐานของความปลอดภัย

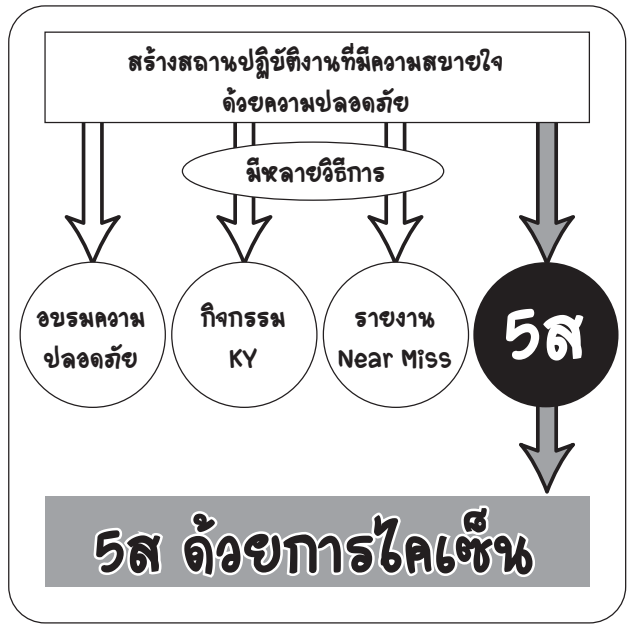
บริษัทที่มีการทำ 5ส อย่างจริงจังเป็นประจำอยู่แล้ว ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุการณ์ **แผ่นดินไหว** พบว่า ไม่มีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ และไม่เกิดความเสียหายที่รุนแรงต่อเครื่องจักรเลย

นอกจากนี้ บริษัทที่ทำ 5ส หลังจากที่เกิดความเสียหายรุนแรงจากเหตุการณ์**แผ่นดินไหวครั้งนั้น** ก็สามารถลดความเสียหายจากการเกิดแผ่นดินไหวอื่น ๆ ในภายหลังได้

หากพนักงานทุกคนช่วยกันทำให้เกิดความปลอดภัยในสถานปฏิบัติงาน ผลที่ได้คือ เป็นสถานปฏิบัติงานที่ทำงานสบาย และมีประสิทธิภาพ

■ ทำให้ 5ส แพร่หลายด้วยการเชื่อมโยงกับไคเซ็น

ฉบับนี้ ขอแนะนำบริษัท Otsuka Chemical จำกัด และบริษัท Kashima SANKEN Electric จำกัด ที่ได้มีการทำ **5ส เพื่อความปลอดภัย** จากมุมมองของมาตรการรับมือกับเหตุการณ์แผ่นดินไหว และอัคคีภัย สิ่งที่เหมือนกัน คือ การเชื่อมโยง **ไคเซ็น** กับการทำ 5ส เพื่อให้เกิดความแพร่หลาย เพื่อให้ 5ส ก้าวไปข้างหน้าด้วยการเปลี่ยนเป็นวิธีที่ดีกว่า จึงต้องกระตุ้นให้ทั้ง 5ส และไคเซ็นมีความคึกคัก ด้วยการสร้างกลไกที่ทำให้ **ทุกคนร่วมทำ 5ส** จึงทำให้ 5ส และไคเซ็นแพร่หลาย เพื่อให้เข้าใจว่า **5ส เพื่อความปลอดภัย** คืออะไร กรุณาศึกษาจากตัวอย่างของทั้งสองบริษัท

ทำให้ 5ส แพร่หลายด้วยการเชื่อมโยงกับไคเซ็น

ตั้ง **โครงสร้าง** ที่ทำ **5ส ด้วยการเปลี่ยนวิธีการที่ดีขึ้น** ด้วย **กลไก** ที่ให้ **ทุกคนเข้าร่วมการทำ 5ส** จึงทำให้ทั้ง **กิจกรรม 5ส และไคเซ็นแพร่หลาย**

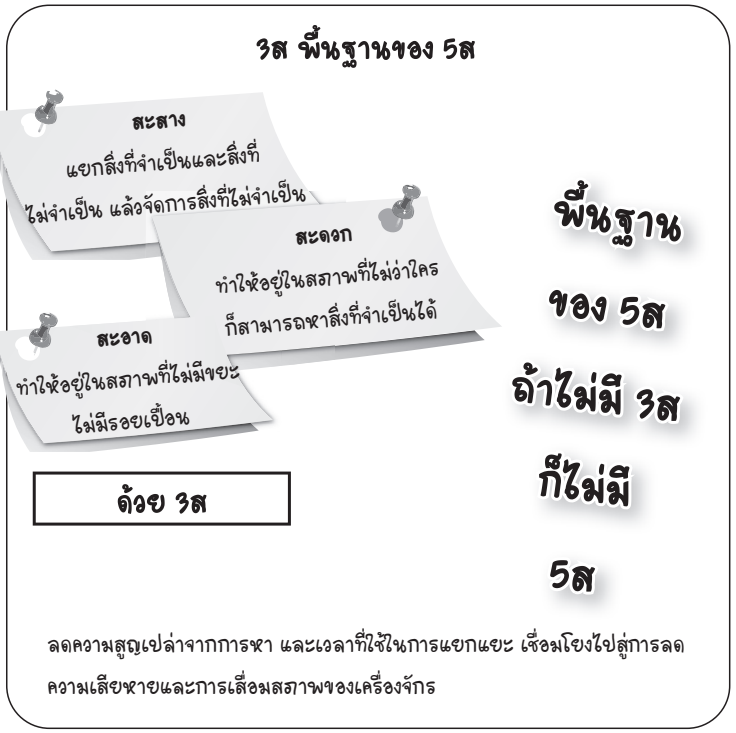
5ส ไม่ใช่แค่การทำให้ **มองดูแล้วสวยงาม**

พื้นฐานของ 5ส คือ การทำ **3ส** (สะสาง สะดวก สะอาด) แต่ละคำหมายถึง

- สะสาง - แยกระหว่างสิ่งที่จำเป็นและสิ่งที่ไม่จำเป็น ซึ่งอยู่ภายในของที่อยู่รวม ๆ กันอย่างไม่เป็นระเบียบ แล้วจัดการกับสิ่งที่ไม่จำเป็น
- สะดวก - เป็นขั้นตอนต่อไปจาก **สะสาง** ทำให้สิ่งที่จำเป็นอยู่ในสภาพที่ไม่ว่าเมื่อใด ไม่ว่าใครก็สามารถนำไปใช้ได้ทันที
- สะอาด - ทำให้อยู่ในสภาพที่ไม่มีขยะ ไม่มีรอยเปื้อน

ด้วยการทำสะสาง และสะดวก จะช่วยลด **ความสูญเปล่าจากการหา** และ **เวลาในการค้นหา**

ด้วยการทำความสะอาดภายในเครื่องจักร และอุปกรณ์ จะช่วยลดความเสียหาย และความเสื่อมสภาพได้

ไคเซ็น 5ส ตัวอย่างที่ 1 บริษัท Kashima SANKEN จำกัด

ยกระดับแนวคิดที่อุตส่าห์คิดมาด้วยการเปลี่ยนวัสดุ

ก่อนไคเซ็น กล่องเก็บแผงวงจรไฟฟ้าวางอยู่บนชั้นวางสินค้า เพื่อไม่ให้กล่องตกลงมาเวลาที่เกิดแรงสั่นสะเทือน จึงขึงสายเข็มขัดยางทั้งสองด้านของชั้นวางสินค้า ในการไคเซ็นครั้งนี้เป็นการป้องกันไม่ให้แผงวงจรไฟฟ้าตกลงมาจากที่ชั้นวาง ซึ่งจากเดิมที่ชั้นวางสินค้าไม่มีการทำไคเซ็นอะไรเลย

แต่ในเหตุการณ์ **แผ่นดินไหวและสึนามิ** เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 กลับใช้ไม่ได้

ด้วยแรงสั่นสะเทือนครั้งใหญ่ สายเข็มขัดยางไม่สามารถต้านทานน้ำหนักของกล่องได้ กล่องจึงตกลงมาจากชั้นวางสินค้าเป็นจำนวนมาก

หากใช้วิธีเดิม แล้วเกิดแผ่นดินไหวอีก กล่องก็คงต้องตกลงมาอีกอย่างแน่นอน จึงต้องคิดหามาตรการแก้ไขใหม่เพื่อรับมือ

หลังไคเซ็น ด้วยเหตุนี้จึงเปลี่ยนวัสดุจากยาง เป็นเหล็กที่ใช้ในการจัดสวน เช่น มัดไม้เลื้อย เป็นต้น เป็นของที่สามารถหาซื้อได้ที่ร้านทุกอย่าง 100 เยน บรรจุ 3 ท่อนต่อถุง การติดตั้งทำได้ง่ายโดยใช้มุมของวงกบให้เกิดประโยชน์ไม่มีค่าใช้จ่ายและทำได้รวดเร็ว นอกจากนี้ การนำกล่องไปจัดวางหรือนำออกจากชั้นยังใช้เวลาน้อยกว่าการใช้สายเข็มขัดยาง

อ่านต่อฉบับหน้า